

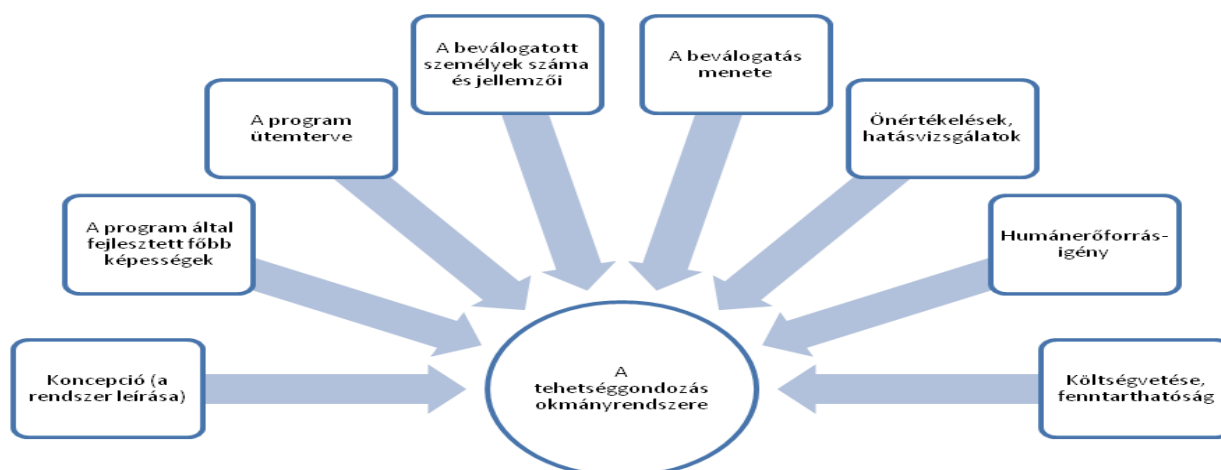
EGY LEHETSÉGES TEHETSÉGGONDOZÁSI STRATÉGIA KÖRVONALAI A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEMEN (2.)

1. A tehetséggondozó program folyamata¹

1.1 A rendszerbe, programba kerülés rendje

A programba kerülés módja és technikái alapvető fontossággal bírnak. A bekerülő hallgatók tudása (tehetsége), motiváltsága a legrelevánsabb tényező a program eredményességét tekintve.

A bekerülésre javaslom: a felülről történő BEVÁLOGATÁST, a JELENTKEZÉST, és ha a felvétel megfelelő színvonalú, akkor a SZAKKOLLÉGIUMI TAGSÁGBÓL fakadó tehetséggondozási program tagságot is.

1. ábra. A tehetséggondozás okmányrendszere (változat)

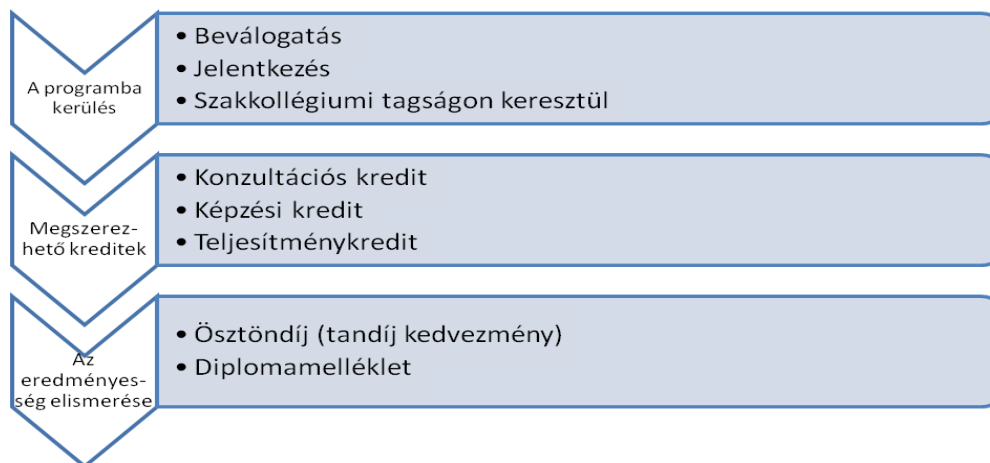
Így biztosítható a centrális elképzelések megvalósítása és a hallgatói aktivitás, önmegvalósításra való törekvések is figyelembe vehetőek.

A beválogatás rendszerét, eljárásait és képzési formáinként és szintenként való konkrét szabályait ki kell dolgozni és a szervezeti és működési rendekbe integrálni kell. Általános szabály lehet, hogy a

¹ A komplex programok közül számunkra a Debreceni Egyetem tehetség Programjának (DETEP) adaptálása tűnik a legegyszerűbb megoldásnak, mert a program túlmutat a tehetséggondozás általános lehetőségein és szervesen illeszkedik „normál oktatási-képzési folyamatokhoz” és már hagyományosan meglévő szervezeti keretekhez és tehetséggondozással foglalkozó tevékenységekhez.

hallgatók mintegy 10-15 %-a kerülhet be összesen a tehetséggondozási projektekbe. A beválogatott hallgató meghívást kap a programba való részvételre.

A felvételi útján bekerülő hallgatók kiválasztását precízen kidolgozott és szigorúan betartott protokoll alapján, hallgatói önkormányzat bevonásával, kell végrehajtani. A felvételi alapját jelentheti,

2. ábra. A tehetséggondozó program folyamata (változat)

egy a tanulmányi előmenetelt és a tehetséget is integráló, hallgatói sorrend, amely hasonló lehet az ösztöndíjas hallgatók sorrendjéhez.

Az egyetem szakkollégiuma(i) saját működési rendjükben szabályozott felvételi eljárást folytatnak le, amit meg kell feleltetni a tehetséggondozási rendszer input követelményeihez.

Az e felvételi eljárás során megfelelt hallgatók szakkollégiumi tagságukkal együtt a tehetséggondozási programba is meghívást kapnak.

1.2 A résztvevő hallgatók által szerzhető kreditek

A programnak célszerű szervesen illeszkedni a már működő oktatási-képzési folyamatokhoz, adminisztrációhoz, így a kredit-rendszerhez is, ami alapvetően a hallgatói munkát hivatott kifejezni. Ebből fakadóan a résztvevő hallgatók teljesítményét is kreditekben célszerű elismerni és dokumentálni.²

A javasolt „kredit típusok”:

–KONZULTÁCIÓS KREDIT

A programban részt vevő hallgató minden félévben köteles felvenni a témavezetőjénél (tutoránál) egy meghatározott kredit értékű konzultációt, Neptunban is nyilvántartott kurzust. A konzultáció a hallgató munkájának folyamatos irányítását és ellenőrzését szolgálja. Teljesítését a témavezető igazolja, ez a feltétele a programban való bennmaradásnak. Nem teljesítés esetén a hallgató törlésre kerül a program nyilvántartásából.

² A rendet a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban kell rögzíteni.

A meghirdetett kurzusok, tutori témák hasonlóak a PhD-témákhoz, természetesen a hallgató képzettségének és felkészültségének megfelelően. Jól érzékelhető, hogy a jól előkészített témák és a tutorok (témavezetők) elhivatottsága alapvető fontosságú a tehetséggondozási program eredményességét illetően.

–KÉPZÉSI KREDIT

A programban részt vevő hallgatóknak célszerű a számára tantervileg előírt kredit és óramennyiségen túl félévente kurzus lehallgatását biztosítani, amiért külön díjat nem kellene felszámolni.

A kurzusok – a témavezetővel történt egyeztetés alapján – szabadon választhatóak az egyetemi kínálatból, nyilvántartásuk a speciális képzés kódjai szerint történének. Ezeknek az ún. képzési krediteknek a teljesítése csak lehetőség lenne, s nem a tehetséggondozási rendszer követelménye.

–TELJESÍTMÉNYKREDIT

A teljesítménykredit a hallgató által az adott tanulmányi évben elért saját eredmények elismerésére szolgál, csak akkor adható, ha az eredmény dokumentált. A kredit elismerésre, a Doktori Iskolákban már használatos, kredit megfeleltetési szabályzatot kell kidolgozni, amely tételesen megfelelteti a különböző teljesítményeket az érte kapható kreditértékekkel.

Itt lehetne elszámolni a publikációs, TDK, konferencia, kutatási és egyéb tevékenységeket megtestesítő hallgatói teljesítményeket.

Az elért eredményeket a témavezető igazolná az ösztöndíj pályázati lapon szereplő aláírásával. A teljesítménykrediteket félévente (évente) egyszer a kari „*Tehetségtanács*” hagyná jóvá.

1.3 Az eredményesség, a teljesítmény elismerése

–ÖSZTÖNDÍJ

A programban részt vevő minden hallgató, aki már szerzett teljesítménykreditet, ösztöndíjra pályázhatna. Az ösztöndíj nagyságát, folyósítási idejét alapos előkészületek és számvetések alapján kell meghatározni. Célszerű egy évre szóló, határozott anyagi és erkölcsi elismerést kifejező ösztöndíjakat meghatározni.

–DIPLOMAMELLÉKLET

A programban részt vevő azon hallgató, aki egy bizonyos értékű teljesítménykreditet szerzett, mellékletet kaphatna a diplomájához, amely

– a teljesített képzési és teljesítménykreditek részletes felsorolása mellett – tanúsítaná a tehetséggondozó programban való részvétel sikerességét.

Diplomamelléklet az alap- és mesterszintű diplomához is adható lenne. A tehetséggondozási programban szerzett eredmények beszámíthatóak lennének a PhD és a mesterképzésbe való felvételnél egyaránt.

Ez az oklevélmelléklet egyfajta referencia lenne, amely segítheti a hallgatót a munkaerőpiacon való érvényesülésben és a doktori képzésbe, a kutatói pályára való bekerülésben egyaránt.

Befejezés, összegzés (javaslatok)

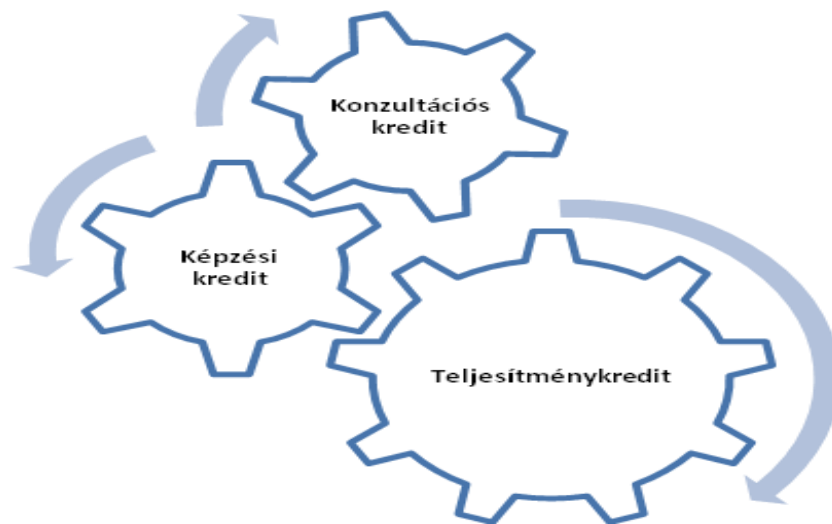
A tanulmányban áttekintettem a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem lehetséges tehetséggondozási stratégiájának (koncepciójának) és azt megvalósító programjának (rendszerének) fő kérdéseit. A kidolgozandó tehetséggondozási stratégia (koncepció), a tehetséggondozás rendszerének fő kérdéseit, egyetemen belüli megvalósításának kereteit vázolja fel. A koncepcióban megfogalmazódik a tehetséggondozás feltételrendszere, elvei, valamint intézményrendszere.

Megállapítottuk, hogy a már működő hazai egyetemi modellek közül a Debreceni Egyetem Tehetséggondozó Programja (DETEP) a leginkább illeszthető a ZMNE hagyományai és képzési rendszerébe, így annak adaptálását javaslom.

Természetesen mechanikus átvételről, másolásról szó sem lehet! Jól körül írható célokat kell megfogalmaznunk a tehetséggondozási stratégiánk kidolgozásánál és csak ezután lehet a rendszert felépíteni. A rendszer elemeinél célszerű alapozni a tanulmányban is szereplő „*a tehetséggondozó program folyamata*” részben leírtakra.

A rendszer kiépítése, bevezetése és integrálása az egyetem oktatási-képzési és gazdasági folyamataiba rendkívül komplex feladatnak tűnik, amelyet csak alapos előkészületek és komoly összehangolással lehet eredményesen végrehajtani.

Javaslatainkat, a rendszer kiépítésére és működtetésig vezető feladatok rendszerét végrehajtó akcióterv nagybani elgondolására az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

3. ábra. A résztvevő hallgatók által szereshető kreditek

Fsz.:	Feladat	Végrehajtó	Közreműködő	Megjegyzés
1.	A Tehetséggondozási Tanács megalapítása	Szenátus	Karok, ORH és TRH szervezete	ETDT feladatrendszerébe is integrálható
2.	Tehetséggondozási Stratégia kidolgozása	Tehetséggondozási Tanács	Karok Tehetséggondozási Tanácsai	Szenátusi elfogadással
3.	Tehetséggondozási Program (rendszer) kidolgozása (adaptálása)	Tehetséggondozási Tanács	Karok Tehetséggondozási Tanácsai	
	3.1 Az oktatási adminisztrációs feladatok elvégzése, ETVSZ módosítása, alakítása	ORH és munkatársai		
	3.2 A program gazdasági részének, feltételeinek vizsgálata, a gazdálkodási szabályzat módosítása, alakítása	GI és munkatársai		
	3.3 A szervezési, egyetemi összműködést érintő változások menedzselése	Főtitkár és munkatársai		
	3.4 Hallgatói önkormányzatot érintő kérdések vizsgálata, javaslatok kidolgozása	EHÖK		
	3.5 Szakkollégiummal kapcsolatos kérdések vizsgálata, javaslatok kidolgozása	Szakkollégium vezetése		
	3.6 A program informatikai feladatainak, web-igényeinek menedzselése	Informatikai Igazgatóság		
4.	A tehetséggondozási program véglegesítése	Tehetséggondozási Tanács	Karok Tehetséggondozási Tanácsai	Szenátusi elfogadással
5.	A program indítása	Tehetséggondozási Tanács	Karok Tehetséggondozási Tanácsai	
6.	A program működtetése, a minőségbiztosítási feladatok folyamatos végrehajtása	Tehetséggondozási Tanács	Karok Tehetséggondozási Tanácsai	Szenátus és Kari Tanácsok által felügyelve

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Nemzeti Tehetségsegítő Tanács: Fogalomtár a Tehetségpontok számára (<http://www.geniuszportal.hu/sites/default/files/fogalomtar.pdf>);
- [2] „Intézményfejlesztési Terv 2006” (Nyt. szám: 1164/90.);
- [3] Debreceni Egyetem Tehetséggondozó Programjának Szabályzata (http://btk.unideb.hu/szabalyzatok/17_269.pdf);
- [4] Eötvös Loránd Tudományegyetem Tehetséggondozási koncepció (<http://www.elte.hu/file/tehetseggondozas.pdf>);
- [5] Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Program (www.tehetsegpont.hu/dokumentumok/kerpel.doc);
- [6] Szervezeti és Működési Szabályzat (egységes szerkezetben a ZMNE Szenátusának módosító határozataival), (http://193.224.76.4/download/th/ZMNE_SZMSZ_2010.pdf);
- [7] A Bolyai János Katonai Műszaki Kar Szervezeti és Működési Rendje (http://193.224.76.4/download/szmsz/2_sz_mell.pdf);
- [8] A Kossuth Lajos Hadtudományi Kar Szervezeti és Működési Rendje (http://193.224.76.4/download/szmsz/3_sz_mell.pdf);